

2566

12 ธันวาคม

เรียน

นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรีไทย

ทำเนียบรัฐบาล

1 ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300

ประเทศไทย

จดหมาย เปิดผนึก

เรียน: นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรีไทย

เรื่อง: ขอให้ยกเว้นการดำเนินคดี
ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง
กับผู้เข้ารับการคัดกรองตามกลไก
คัดกรองแห่งชาติ

จดหมาย

เปิดผนึก

“พวกเรา ตามที่ได้ลงชื่อแนบท้ายมากับจดหมายฉบับนี้ เขียนจดหมายถึงท่านในวันนี้เกี่ยวกับการดำเนินการตามกลไกคัดกรองระดับชาติ (National Screening Mechanism) เพื่อให้สถานะ “ผู้ได้รับการคุ้มครอง” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เราขอให้ท่านและคณะรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา 17...”

12 ธันวาคม 2566

เรื่อง: ขอให้ยกเว้นการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองกับผู้เข้ารับ การคัดกรองตามกลไกคัดกรองแห่งชาติ

เรียน นายกรัฐมนตรีเศรษฐา ทวีสิน

พวกเรา ตามที่ได้ลงชื่อแนบท้ายมากับจดหมายฉบับนี้ เขียนจดหมายถึงท่านในวันนี้เกี่ยวกับการดำเนินการตามกลไกคัดกรองระดับชาติ (National Screening Mechanism) เพื่อให้สถานะ “ผู้ได้รับการคุ้มครอง” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เราขอให้ท่านและคณะรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อยกเว้นให้บุคคลที่ขอรับ หรือเข้ารับการคัดกรองปลอดภัยจากการจับกุม การควบคุมตัว และการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง การดำเนินงานเช่นนี้จะช่วยอุดช่องว่างระหว่างตัวหลักการกลไกคัดกรองฯ ในการคัดกรองและกำหนดสถานะของ “ผู้ได้รับการคุ้มครอง” ให้กับผู้ที่มีความสมบูรณ์ และเป่าประสงค์ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองที่ถือว่าผู้เข้าเมืองอย่างผิดปกติในประเทศไทยเป็นอาชญากรที่จะต้องถูกจับกุม ควบคุมตัว และส่งกลับ

ก่อนการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลกที่กรุงเทพฯ นี้ เราคาดหวังว่าประเทศไทยจะให้พันธสัญญาที่จะดำเนินงานตามข้อตกลงโลกว่าด้วยเรื่องผู้ลี้ภัย (GCR) และเราคาดหวังว่า การดำเนินการเพื่อยกเว้นบุคคลที่ประสงค์จะเข้ารับการคุ้มครองตามกลไกคัดกรองฯ ให้ปลอดภัยจากการถูกดำเนินคดีจะเป็นการส่งสัญญาณถึงพันธสัญญาของประเทศไทยที่มีต่อกรอบความร่วมมือตามข้อตกลงโลกว่าด้วยเรื่องผู้ลี้ภัย

กลไกคัดกรองฯ จัดทำขึ้นตาม “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร และไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ พ.ศ. ๒๕๖๒” (ระเบียบกลไกคัดกรองฯ) โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามระเบียบดังกล่าว รัฐบาลจะจัดทำกลไกคัดกรองฯ เพื่อให้สถานะ “ผู้ได้รับการคุ้มครอง” กับพลเมืองต่างชาติในประเทศไทย ซึ่ง “ไม่สามารถหรือไม่สมัครใจที่จะเดินทางกลับไปยังประเทศอันเป็นภูมิลำเนาของตน เนื่องจากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จะได้รับอันตรายจากการถูกประหารชีวิตตามที่คณะกรรมการ (คัดกรอง) กำหนด” ในวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา รัฐบาลได้ออก “ประกาศคณะกรรมการพิจารณาคัดกรองผู้ได้รับการคุ้มครอง เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการพิจารณาคัดกรอง คำขอเป็นผู้ได้รับการคุ้มครอง” (ประกาศกลไกคัดกรองฯ) ในราชกิจจานุเบกษา เป็นสัญญาณว่ากลไกคัดกรองฯ พร้อมทั้งจะรองรับผู้เข้ารับการคัดกรองในวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

เรียน

นายเศรษฐา ทวีสิน
นายกรัฐมนตรีไทย
ทำเนียบรัฐบาล
เลขที่ ๑ ถนนนครปฐม
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

สำเนาถึง

- นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- นายปานปรีย์ พหิทธานุกร รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
- นายทวี สอดส่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
- พลตำรวจเอก ต่อศักดิ์ สุขวิมล ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- คณะอนุกรรมการการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้ลี้ภัยและผู้หนีภัยการสู้รบตามแนวชายแดนไทย-เมียนมา สภาผู้แทนราษฎร
- คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืนต่อการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ สภาผู้แทนราษฎร

ถึงแม้ข้อ ๑๕ ของระเบียบว่าด้วยกลไกคัดกรองฯ จะกำหนดให้ชะลอการส่งกลับบุคคลที่ขอรับสถานะ “ผู้ได้รับการคุ้มครอง” แต่ระเบียบไม่ได้ยกเว้นผู้เข้ารับการคัดกรองจากการถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง นอกจากนี้ เนื่องจากสถานะทางกฎหมายที่ต่ำกว่าของระเบียบว่าด้วยกลไกคัดกรองฯ เมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ย่อมทำให้ผู้เข้ารับการคัดกรองอาจถูกจับกุมควบคุมตัว และดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ก่อนที่จะได้รับการพิจารณาตามกระบวนการของกลไกคัดกรองฯ ด้วยซ้ำ หลักการเช่นนี้ไม่เพียงขัดแย้งต่อเป้าหมายและเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ของกลไกคัดกรองฯ หากยังทำให้ผู้ที่ประสงค์จะเข้ารับการคัดกรองเกิดความลังเลและขาดแรงจูงใจที่จะดำเนินการตามกลไกดังกล่าว นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดภาระที่ไม่จำเป็นต่อศาลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับระบบกักตัวคนเข้าเมืองของประเทศไทยทั้งหมด ซึ่งต้องมาดำเนินการจัดการกับผู้เข้ารับการคัดกรอง

มาตรา ๑๗ ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองระบุว่า “ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรี [มหาดไทย] โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใด ๆ ก็ได้” เพื่อแก้ไขสถานะทางกฎหมายในปัจจุบันของผู้เข้ารับการคัดกรอง และผู้ที่อาจเข้ารับการคัดกรองในอนาคต เรายังขอให้รัฐบาลของท่านใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง เพื่อยกเว้นบุคคลที่ขอรับหรือได้เข้ารับการคัดกรอง จากการบังคับใช้มาตราต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ซึ่งจะส่งผลให้พวกเขาถูกจับกุม ถูกควบคุมตัว หรือถูกดำเนินคดี

ในระหว่างที่รัฐบาลไทยเตรียมตัวเพื่อให้พันธสัญญาต่อข้อตกลงโลกว่าด้วยเรื่องผู้ลี้ภัยอีกครั้งนั้น พวกเราที่มีรายชื่อตามด้านท้ายของจดหมายฉบับนี้หวังว่าจะได้ร่วมมือจากรัฐบาลของท่าน เพื่อรับประกันอนาคตที่ดีขึ้นสำหรับผู้ลี้ภัยทุกคนในประเทศไทย

ขอขอบคุณที่ท่านพิจารณาคำร้องขอของเรา มา ณ ที่นี้ และเรายินดีอย่างยิ่งที่จะมีโอกาสได้พูดคุยกับท่านหรือเจ้าหน้าที่ของท่านในเรื่องนี้ต่อไป หากมีคำถามใด ๆ เกี่ยวกับคำร้องขอครั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่ แพททริค ฟงศธร เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญรณรงค์สิทธิมนุษยชนเชิงกลยุทธ์ องค์กรฟอร์ตี้ไฟว์ไรต์ ได้ที่อีเมล patrick.phongsathorn@fortifyrights.org หรือเบอร์โทรศัพท์ +๖๖๕๔๖๕๖๘๔๗๗

ขอแสดงความนับถือเป็นอย่างสูง

Refugee Rights Litigation Project